

СЕКЦІЯ 2 СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

УДК 339.9 + 330.4

Вінська О.Й.*кандидат економічних наук,
доцент кафедри європейської інтеграції
Київського національного економічного
університету імені Вадима Гетьмана***Токар В.В.***доктор економічних наук,
професор кафедри міжнародних фінансів
Київського національного економічного
університету імені Вадима Гетьмана*

ПОЛІТИЧНА ЕМАНСІПАЦІЯ ЖІНОК ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН ЄС

У статті висвітлено проблеми гендерної рівності та економічного розвитку країн Європейського Союзу. Досліджено взаємозв'язок між політичною емансипацією жінок та валовим національним доходом на душу населення, який конвертовано в міжнародні долари США на основі паритету купівельної спроможності. Для непараметричної оцінки статистичної залежності між політичною емансипацією жінок та ВНД на душу населення використано коефіцієнт рангової кореляції Спірмена, а також коефіцієнт детермінації та тестування за допомогою розподілу t-Стюдента.

Ключові слова: гендерна рівність, гендерний розрив, політична емансипація жінок, Європейський Союз (ЄС), економічний розвиток.

Винская О.И., Токар В.В. ПОЛИТИЧЕСКАЯ ЭМАНСИПАЦИЯ ЖЕНЩИН КАК ФАКТОР ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ СТРАН ЕС

В статье освещены проблемы гендерного равенства и экономического развития стран Европейского Союза. Исследована взаимосвязь между политической эмансипацией женщин и валовым национальным доходом на душу населения, который был конвертирован в международные доллары США на основе паритета покупательной способности. Для непараметрической оценки статистической зависимости между политической эмансипацией женщины и ВНД на душу населения использованы коэффициент ранговой корреляции Спирмена, а также коэффициент детерминации и тестирование с помощью распределения t-Стюдента.

Ключевые слова: гендерное равенство, гендерный разрыв, политическая эмансипация женщин, Европейский Союз (ЕС), экономическое развитие.

Vinska O.Y., Tokar V.V. POLITICAL EMANCIPATION OF WOMEN AS A FACTOR OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE EU COUNTRIES

The article sheds a light on gender equality and economic development of the European Union countries. The authors examine the interplay between political empowerment of women and gross national income per capita converted to international dollars using purchasing power parity rates. The used methods integrate Spearman's rank correlation coefficient as a nonparametric measure of statistical dependence between political emancipation of women and GNI per capita, determination coefficient and t-Student test.

Keywords: gender equality, gender gap, political emancipation of women, European Union (EU), economic development.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку людства однією з важливих проблем залишається гендерний дисбаланс у його соціально-економічному та політичному вимірах. Сприяння рівноправності статей та розширення прав жінок є однією з головних цілей сталого розвитку ООН до 2030 р. Одним із найвпливовіших апологетів гендерної рівності наразі виступає Європейський Союз, який досягнув високих показників щодо доступу жінок до освіти, медицини, політичної діяльності та активно пропагує жіноче лідерство. Країни ЄС продовжують боротьбу з такими проблемами, як різниця в оплаті праці чоловіків та жінок, насилля над жінками, недостатнє представлення жінок на керівних посадах у бізнесі та політичному житті. Зважаючи на те, що політичні рішення визначають основні напрями соціально-економічного розвитку держави, пропорційне представництво жінок у владних інституціях забез-

печує справедливість та надає їм змогу відстоювати свої інтереси. Більше того, широке залучення жінок у політику забезпечує використання їх інтелектуального та креативного потенціалу задля успішного економічного поступу країн, що й обумовлює особливу актуальність обраної теми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження участі жінок у політиці знайшло своє висвітлення у працях вітчизняних та закордонних науковців. Зокрема, Д. Далеруп зосереджує увагу на впливі електоральних квот на зміни у гендерному представництві у владі країн – членів ЄС [6]; І. Замфіраке підкреслює важливість формальної інституційної підтримки статевого рівноправ'я у політичних органах [12]; Д. Хікс, Дж. Хаморі та Б. Малдонад досліджують вплив жіночого представництва у парламентах розвинених країн на обсяги та напрями надання офіційної допомоги з розвитку [9]; М. Ворона виявляє

основні гендерні стереотипи, які панують у суспільстві [4], а К. Гавриліна висвітлює гендерну асиметрію у владі [5]. Своєю чергою, Є. Базуєва досліджує взаємозв'язок гендерної нерівності та показників національної економіки [1], а Г. Бондар розглядає гендерну нерівність у розрізі пріоритетів сучасної державної політики [2].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість праць, які присвячені проблематиці гендерної рівності, додаткової уваги потребують особливості взаємозв'язку політичної емансипації жінок та економічного розвитку країн Європейського Союзу.

Мета статті полягає у виявленні кореляції між рівнями політичної емансипації жінок та економічного розвитку країн Європейського Союзу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Жінки становлять понад половину населення світу, але їхнє представництво в політичній сфері є досить обмеженим. На думку М. Олбрайт, яка очолює недержавну громадську організацію «Національний демократичний інститут», кожна країна заслуговує на найкращого з можливих лідерів, тому жінкам має бути надана можливість конкурувати в електоральному процесі, адже інакше країна позбавляє себе значних талантів [7]. Слід зазначити, що серед основних причин недостатнього представництва жінок у політичній сфері виділяють [9; 10]:

– структурні бар'єри, які полягають у дискримінаційному законодавстві та інституціях, що забо-

роняють жінкам голосувати та обиратися до органів влади;

– стереотипи щодо гендерних ролей, які панують у суспільстві і полягають у тому, що жінці не місце в політиці, а також обумовлюють складність для жінки балансувати між родиною та професійним розвитком й участю в суспільному житті;

– невідповідність можливостей, яка полягає в недостатньому рівні освіти, контактів та фінансових ресурсів, що необхідні для ефективного політичного лідерства жінок.

Дослідження Національного демократичного інституту доводять, що рівноправне партнерство жінок у процесі демократичного розвитку сприяє розширенню національних соціально орієнтованих програм (освіта, охорона здоров'я), які спрямовані на захист прав дітей та інших уразливих груп населення. Жінки забезпечують більшу прозорість уряду, зменшують рівень корупції; активно відстоюють позицію мирного врегулювання суперечок та просування компромісу задля запобігання збройним конфліктам [7]. Розширення політичних прав жінок активно пропагується на загальнопланетарному масштабі та має на меті вплинути на світові соціально-економічні процеси в розрізі зростання гуманітарної основи розвитку.

Серед дієвого інструментарію досягнення політичної емансипації жінок варто виділити Конвенцію ООН щодо заборони всіх форм дискримінації жінок, яка захищає право жінок брати участь у державот-

Таблиця 1

Рейтинг політичної емансипації жінок у країнах ЄС упродовж 2011-2014 рр.

п/п	Країна ЄС	2011	2012	2013	2014	Середнє значення	Співвідношення до середнього по країнах ЄС	Ранг
1	Австрія	0,274	0,332	0,332	0,257	0,299	1,29	9
2	Бельгія	0,324	0,366	0,366	0,395	0,363	1,56	5
3	Болгарія	0,137	0,141	0,161	0,276	0,179	0,77	17
4	Кіпр	0,062	0,130	0,130	0,069	0,098	0,42	26
5	Хорватія	0,160	0,178	0,178	0,182	0,175	0,75	18
6	Чеська Республіка	0,140	0,125	0,125	0,094	0,121	0,52	22
7	Данія	0,370	0,364	0,374	0,431	0,385	1,66	4
8	Естонія	0,099	0,099	0,104	0,122	0,106	0,46	25
9	Фінляндія	0,606	0,616	0,616	0,616	0,614	2,64	1
10	Франція	0,169	0,145	0,187	0,352	0,213	0,92	12
11	Німеччина	0,336	0,349	0,361	0,400	0,362	1,56	6
12	Греція	0,177	0,086	0,097	0,096	0,114	0,49	24
13	Угорщина	0,031	0,057	0,057	0,064	0,052	0,23	28
14	Ірландія	0,426	0,412	0,412	0,414	0,416	1,79	3
15	Італія	0,152	0,135	0,191	0,248	0,182	0,78	15
16	Латвія	0,230	0,288	0,288	0,304	0,278	1,20	10,5
17	Литва	0,138	0,147	0,183	0,171	0,160	0,69	20
18	Люксембург	0,167	0,193	0,176	0,212	0,187	0,81	14
19	Мальта	0,161	0,149	0,172	0,145	0,157	0,68	21
20	Нідерланди	0,277	0,336	0,319	0,412	0,336	1,45	7
21	Польща	0,184	0,179	0,179	0,161	0,176	0,76	16
22	Португалія	0,228	0,183	0,183	0,212	0,202	0,87	13
23	Румунія	0,056	0,089	0,097	0,119	0,090	0,39	27
24	Словаччина	0,106	0,122	0,128	0,106	0,116	0,50	23
25	Словенія	0,123	0,168	0,170	0,221	0,171	0,73	19
26	Іспанія	0,426	0,284	0,284	0,314	0,327	1,41	8
27	Швеція	0,456	0,498	0,498	0,500	0,488	2,10	2
28	Об'єднане Королівство	0,293	0,274	0,275	0,270	0,278	1,20	10,5
	Середнє значення	0,223	0,224	0,231	0,249	0,232	X	X

Джерело: розраховано і складено авторами на основі [8]

воренні, та Пекінську платформу дій, яка сприяє усуненню бар'єрів задля рівноправного політичного представництва. Статеве рівноправ'я було визначене однією з цілей тисячоліття ООН у 2000 р., яка також була перенесена в наступну планетарну стратегію сталого розвитку до 2030 р.

«Глобальний індекс гендерного розриву 2015» Світового економічного форуму у тому числі враховує рівень політичної емансипації жінок, який розділено на три основні показники: частка жінок від кількості чоловіків у парламенті; частка жінок від кількості чоловіків на міністерських посадах; частка років головування жінок від кількості років із чоловіками на чолі держави за останні 50 років. Середнє значення інтегрованого показника політичної емансипації жінок по країнах ЄС у 2011–2014 рр. становило 0,232 (табл. 1), при цьому в 11 із 28 країн середнє значення було перевищено на 20–164%. Рейтинг політичної емансипації жінок по країнах ЄС упродовж 2011–2014 рр. із показником 0,614 (перевищення середнього показника на 164%) очолює Фінляндія, а на останньому, 28-му, місці розташувалася Угорщина – 0,052, що становить лише 23% від середнього показника по країнах ЄС у 2011–2014 рр. Об'єднане Королівство та Латвія показали однакові результати – 0,278, поділивши 10–11-е місця (у табл. 1 ранг в обох країн дорівнює 10,5 для спрощення подальших розрахунків).

Середнє значення ВНД на душу населення за паритетом купівельної спроможності по країнах ЄС у 2011–2014 рр. становило 32,2 тис. дол. США (табл. 2), при цьому в 12 з 28 країн середнє значення було перевищено на 1–98%. Рейтинг країн ЄС за ВНД на душу населення впродовж 2011–2014 рр. з показником 63,8 тис. дол. США (перевищення середнього показника на 98%) очолює Люксембург, а на останньому, 28-му, місці розташувалася Болгарія – 15,9 тис. дол. США, що становить лише 49% від середнього показника по країнах ЄС у 2011–2014 рр.

Для визначення взаємозв'язку між рівнями політичної емансипації жінок та економічного розвитку країн ЄС застосовуємо коефіцієнт порядкової кореляції Спірмена (ρ), який обчислюється за такою формулою:

$$\rho = 1 - \frac{6 \sum_{i=1}^n d_i^2}{n(n^2 - 1)}, \quad (1)$$

де n – число пар, в яких порівнюються величини двох змінних;

d_i^2 – квадрат різниці рангів цих величин.

У нашому випадку мова йде про порівняння величин рангів за рейтингами політичної емансипації жінок (табл. 1) та економічного розвитку (табл. 2) по країнах ЄС упродовж 2011–2014 рр. (табл. 3).

Підставляючи отримані дані до формули (1), отримуємо:

Таблиця 2

Рейтинг країн ЄС за ВНД на душу населення за паритетом купівельної спроможності впродовж 2011–2014 рр. (у поточних цінах у тисячах міжнародних доларів США)

п/п	Країна ЄС	2011	2012	2013	2014	Середнє значення	Співвідношення до середнього по країнах ЄС	Ранг
1	Австрія	44,2	45,9	47,6	47,4	46,3	1,43	2
2	Бельгія	41,2	42,9	43,7	44,1	43,0	1,33	6
3	Болгарія	15,0	15,7	16,0	16,8	15,9	0,49	28
4	Кіпр	33,4	31,0	29,7	29,2	30,8	0,96	13
5	Хорватія	20,0	20,4	21,0	20,9	20,6	0,64	25
6	Чеська Республіка	26,4	26,9	28,2	28,7	27,6	0,85	16
7	Данія	44,2	44,9	46,9	46,9	45,7	1,42	4
8	Естонія	22,8	24,9	26,6	27,5	25,4	0,79	21
9	Фінляндія	40,4	40,7	41,0	40,6	40,7	1,26	7
10	Франція	38,2	38,0	39,8	40,1	39,0	1,21	9
11	Німеччина	43,2	44,6	45,1	47,5	45,1	1,40	5
12	Греція	26,0	26,6	27,1	в.д.	26,5	0,82	19
13	Угорщина	21,5	21,7	23,4	24,0	22,6	0,70	24
14	Ірландія	37,6	38,1	40,6	42,8	39,8	1,23	8
15	Італія	5,8	35,9	35,7	35,5	28,2	0,87	15
16	Латвія	9,5	21,0	22,5	23,4	19,1	0,59	26
17	Литва	21,4	23,5	25,6	26,4	24,2	0,75	22
18	Люксембург	63,4	63,2	62,9	65,6	63,8	1,98	1
19	Мальта	26,8	26,5	27,4	в.д.	26,9	0,83	18
20	Нідерланди	7,2	47,4	48,9	48,9	38,1	1,18	11
21	Польща	21,8	22,9	23,7	24,4	23,2	0,72	23
22	Португалія	26,4	26,5	27,6	28,4	27,2	0,84	17
23	Румунія	7,3	18,6	19,2	20,0	16,3	0,50	27
24	Словаччина	24,3	25,6	26,9	27,4	26,0	0,81	20
25	Словенія	28,3	28,3	28,9	30,4	29,0	0,90	14
26	Іспанія	32,0	32,0	32,7	33,5	32,5	1,01	12
27	Швеція	45,0	45,9	46,4	46,9	46,0	1,43	3
28	Об'єднане Королівство	37,1	37,6	38,7	39,5	38,2	1,18	10
Середнє значення		28,4	32,5	33,5	34,7	32,3	X	X

Джерело: розраховано й складено авторами на основі [3]

Таблиця 3

**Порівняння рангів країн ЄС за рівнями політичної емансипації жінок та економічного розвитку ЄС
упродовж 2011–2014 рр.**

п/п	Країна ЄС	Ранг економічного розвитку	Ранг політичної емансипації	d_i	d_i^2
1	Австрія	2	9	7,0	49,0
2	Бельгія	6	5	-1,0	1,0
3	Болгарія	28	17	-11,0	121,0
4	Кіпр	13	26	13,0	169,0
5	Хорватія	25	18	-7,0	49,0
6	Чеська Республіка	16	22	6,0	36,0
7	Данія	4	4	0,0	0,0
8	Естонія	21	25	4,0	16,0
9	Фінляндія	7	1	-6,0	36,0
10	Франція	9	12	3,0	9,0
11	Німеччина	5	6	1,0	1,0
12	Греція	19	24	5,0	25,0
13	Угорщина	24	28	4,0	16,0
14	Ірландія	8	3	-5,0	25,0
15	Італія	15	15	0,0	0,0
16	Латвія	26	10,5	-15,5	240,3
17	Литва	22	20	-2,0	4,0
18	Люксембург	1	14	13,0	169,0
19	Мальта	18	21	3,0	9,0
20	Нідерланди	11	7	-4,0	16,0
21	Польща	23	16	-7,0	49,0
22	Португалія	17	13	-4,0	16,0
23	Румунія	27	27	0,0	0,0
24	Словаччина	20	23	3,0	9,0
25	Словенія	14	19	5,0	25,0
26	Іспанія	12	8	-4,0	16,0
27	Швеція	3	2	-1,0	1,0
28	Об'єднане Королівство	10	10,5	0,5	0,25
Сума					1108

Джерело: розраховано і складено авторами.

$$\rho = 1 - \frac{6 \sum_{i=1}^{28} d_i^2}{28(28^2 - 1)} = 1 - \frac{6 * 1108}{28 * 783} = 1 - 0,303 = 0,697$$

Відповідно до шкали Чеддока, за значення коефіцієнта кореляції в межах 0,5–0,7 зв'язок є помітним, напрями змін співпадають, тобто за зростання рівня політичної емансипації жінок відбувається економічне зростання, та навпаки. Для оцінювання щільності зв'язку між рівнями політичної емансипації жінок та економічного розвитку доцільно використати коефіцієнт детермінації:

$$\rho^2 = 0,697^2 = 0,486, \quad (2)$$

Коефіцієнт детермінації (ρ^2) на рівні 0,486 означає, що зміни в рівні економічного розвитку країн ЄС на 48,6% можуть бути пояснені коливаннями в рівні залучення жінок до політичної діяльності. Істотність зв'язку перевіримо на основі формули розподілу t-Стьюдента з n-2 ступенями свободи.

$$t = \rho \sqrt{\frac{n-2}{1-\rho^2}} = 0,697 \sqrt{\frac{28-2}{1-0,486}} = 4,955, \quad (3)$$

Отже, $t_{\text{фактичне}} = 4,955 > t_{\text{критичне}} = 3,707$ для ступенів свободи $(n-2) = 26$ та рівня істотності $\alpha = 0,001$. Таким чином, з імовірністю 99,9% можна стверджувати про істотність взаємозв'язку між рівнями політичної емансипації жінок та економічного розвитку країн Європейського Союзу.

Висновки. Із наведеного вище можна зробити висновок про наявність істотного помітного зв'язку

між політичною емансипацією жінок та рівнем економічного розвитку країн Європейського Союзу. Ураховуючи євроінтеграційний вектор розвитку в системі інституційного забезпечення гендерної рівності України, необхідно передбачити механізми збільшення парламентського та міністерського представництва жінок, а також розширення програм підтримки підприємницької ініціативи серед креативної частини жіноцтва.

Перспективними для подальших досліджень є поглиблення аналізу взаємозв'язку гендерної рівності в царині охорони здоров'я, освіти, працевлаштування та індикаторів соціально-економічного розвитку національних економік країн ЄС та України, а також формування теоретичних і прикладних рекомендацій щодо забезпечення розвитку відкритого та креативного суспільства в умовах євроінтеграції.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Базуєва Е.В. Эконометрический анализ взаимосвязи показателей национальной экономики и гендерного неравенства / Е.В. Базуєва // Вестник Московского университета. Серия 6. Экономика. – 2013. – № 2. – С. 71–84.
2. Бондар Г. Гендерна нерівність як один із пріоритетів сучасної державної політики / Г. Бондар // Соціальна психологія. – 2012. – № 1–2. – С. 119–127.
3. ВВП на душу населення за ПКС (у поточних цінах у міжнародних доларах США) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.PCAP.PP.CD>.
4. Ворона М.В. Гендерні стереотипи: сутність, функції, наслідки / М.В. Ворона // Статистика України. – 2010. – № 4. – С. 71–74.

5. Гаврилина К.Р. Проблема гендерной ассиметрии во власти / К.Р. Гаврилина // Социально-гуманитарные знания. – 2012. – № 1. – С. 297–302.
6. Dahlerup D. Electoral Gender Quota Systems and Their Implementation in Europe / D. Dahlerup [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2013/493011/IPOL-FEMM_NT\(2013\)493011_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2013/493011/IPOL-FEMM_NT(2013)493011_EN.pdf).
7. Gender, Women and Democracy [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ndi.org/gender-women-democracy>.
8. The Global Gender Gap Index 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reports.weforum.org/global-gender-gap-report-2015/economies/#economy=ISL>.
9. Hicks D.L. Women as Policy Makers and Donors: Female Legislators and foreign aid / D.L. Hicks, J. Hamory, B. Maldonad // European Journal of Political Economy. – 2015. – № 41. – P. 46–60.
10. Women in Politics: Sex Discrimination Commissioner Open to Idea of Quotas [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.theguardian.com/australia-news/2016/apr/20/women-in-politics-sex-discrimination-commissioner-open-to-idea-of-quotas>.
11. Women's Leadership and Political Participation [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unwomen.org/en/what-we-do/leadership-and-political-participation#sthash.BZyQ1QR.dpuf>.
12. Zamfirache I. Women and Politics – the Glass Ceiling / I. Zamfirache [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://doctorat.sas.unibuc.ro/wp-content/uploads/2010/10/IrinaZamfirache_Compaso2010.pdf.

УДК 621:339.9

Гончарова А.О.
*кандидат економічних наук,
доцент кафедри європейської інтеграції
Київського національного економічного
університету імені Вадима Гетьмана*

ЗНАЧЕННЯ МАШИНОБУДУВАННЯ В ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Статтю присвячено дослідженню змін машинобудування в глобальній економіці, аналізу глобальних лідерів машинобудування та визначенню провідних машинобудівних корпорацій світу. Структурна трансформація машинобудування призвела до цілої низки принципових змін у його організації, управлінні, розміщенні та селектуванні технологій, що використовуються на виробництві. Внаслідок цього виник відповідний глобальний розрив.

Ключові слова: глобалізація, промисловість, машинобудування, ТНК, Європейський Союз.

Гончарова А.А. ЗНАЧЕНИЕ МАШИНОСТРОЕНИЯ В ГЛОБАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ

Статья посвящена исследованию изменений машиностроения в глобальной экономике, анализу глобальных лидеров машиностроения, определению ведущих машиностроительных корпораций в мире. Структурная трансформация привела к целому ряду принципиальных изменений в его организации, управлении, размещении и селектировании технологий, используемых на производстве. В результате возник соответствующий глобальный разрыв.

Ключевые слова: глобализация, промышленность, машиностроение, ТНК, Европейский Союз.

Goncharova A.O. THE ROLE OF ENGINEERING IN THE GLOBAL ECONOMY

The article investigates the engineering changes in the global economy. Analyzes the global leaders in world engineering. And defines the leading engineering corporations in the world. Structural engineering transformation led to a number of fundamental changes in its organization, management, placement and selection of technologies used in manufacturing. As a result, there was a corresponding global gap.

Keywords: globalization, industry, engineering, multinational corporations, the European Union.

Постановка проблеми. Нагальною потребою є виявлення особливостей секторальних змін у машинобудуванні, з'ясування особливостей його трансформації в межах існуючих зараз парадигм економічного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні секторальні та інноваційні проблеми розвитку економіки в умовах посилення глобалізаційних процесів розглядали у своїх працях провідні вітчизняні й зарубіжні вчені, зокрема: О. Білорус, В. Білошапка, Р. Бінгем, І. Валлерстайн, Я. Вінецький, М. Вожняк, Б. Губський, П. Друкер, І. Каленюк, Т. Кальченко, М. Кастельс, Т. Клевер, Г. Колодко, В. Кудров, Ю. Козак, Д. Лук'яненко, З. Луцишин, Ю. Макогон, О. Мозговий, Т. Орехова, Ю. Пахомов, Р. Робертсон, Е. Роджерс, С. Савельєв, С. Сіденко, Х. Сіберт, А. Філіпенко, Т. Циганкова, Й. Шумпетер та ін.

Мета статті полягає у дослідженні суті, значення та особливостей секторальної циклічності в сучасному машинобудуванні світу; ідентифікації характеру трансформації машинобудування в процесі поширення в країнах – лідерах Третньої промислової

революції; виявленні особливостей розвитку машинобудування в країнах ЄС з огляду на суттєві нарощування в ньому структуральних змін.

Виклад основного матеріалу дослідження. Будь-який етап розвитку глобальної економіки завжди містив у своїй основі чимало нових продуктивних ідей, більшість з яких втілювалися у життя завдяки розвитку машинобудування, яке наприкінці ХХ ст. виявилось надзвичайно розвинутою сферою підприємництва, в котрому були сконцентровані інноваційні підгалузі, які суттєвою мірою визначали подальший технологічний прогрес і разом із традиційними відносились до так званої «авангардної трійки» лідерів. При цьому рівень концентрації у машинобудуванні вирізнявся з-поміж інших більш високими значеннями індикаторів зосередження економічної діяльності, а також виступав своєрідним детонатором подальших структурних зрушень у сфері виробництва, розподілу і перерозподілу створювальних речових і інтелектуальних цінностей. Таким чином, основними секторами, у межах яких вироблялася, а потім й реалізовувалась продукція